

Ezber oglan / intermediáya

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler, Türkmen dili

написано kitapcy | 26 января, 2025

Ezber oglan / intermediáya EZBER OGLAN

- Saglykmy, han ogul, gurgunmysyňz?
- Şükür, saglyk-gurgunlykdyr, ýaşuly.
- Meň bu şähere ilkinji sapar gelişim. Uzak obadan özüm. Biz bir sähraýy,çoça adam bolýas. Soraşdyrmak aýyp däldir-le hernä?!
- Sorabermeli ýaşuly, bilenimizi aýdarys.
- Şu ýerlerde golaýda okuw jaýy barmy?
- Bardyr, ýaşuly.
- Dogmamy okuwa salaýjakdym. Tanyş tapyp bolmazmyka?!
- Okuwa kabul edilýän ýerlere baryp görün-đä. Uniwersitet bar. Ýene bir okuw jaýy bar. Oňa «Narhoz» diýýärler.
- Ol nar, hoz bolsa bazarda gymmat, nämedigini tanatdy.
- Nar, hoz däl, halk hojalyk instituty. Ýene bir okuw jaýy bar. Oňa, «selhoz diýilýär.
- Ana gördüňmi, ol-a zil hozdan okadýan bolmaly.
- Ýaluly, siz entek köp zada düşünmeýän ekeniňiz. Siz bir kezzapdan, jüwlükden elin aldanarsyňyzam welin, sesiňiz Çaryşla ýetse gerek.
- Aý, men näbileýin, inim, gumda ýarasyna çäge sepip, mal yzynda tolarsagyny galgadyp ýören bir çocada. Özünden ula salam bermeli diýseler düýä salam berip ýörüs. Hanym, geň-taň görme gojany.
- Zyýany ýok, ýumşuňyz bolsa aýdyberiň, ýaşuly. Bu ýeri uniwermagdyr. Haryt satylýar.
- Diplom satylanokmy, alyp gidiberjekdim. Horjunyň iki gözünü gözäp geldim.
- Yaşuly, puluňy ilki berip, baş ýyldan soň diplom üçin gelmeli.
- Oglum, otuki, okuw jaýlarynyň birinde biz obadan biri bolmalyмыş. Öz-ä bir zat gorayarmış. Ömürboýy şonuň

aladasyndamyş diýip eşitdim.

– Be, ol haýsy okuw jaýyndaka-naý? Kimkä, goraýan zady nämekä? Ikinji aprelden baha galaly bäri indi öýlerde goramaga siňegem-ä ýok. Gyryldy gümanym bar, ýa etçileriň öýüne eňdi şolar.

– O bendäň çagasyňyň eline ýarag alyp halkyň emlägini goramajag-a äşgär.

– Be, ýaşuly, oň goraýan zady nemekä?!

– Otüki, öz-ä nememiş, şol zady ömründe bir sapar gorap bilseň, altyn aşygyň alçy gopdugymış. Ýokardan oklanan pişik ýaly ýedi arkaň ýere degmeýämiş. Garaz, şol goran zadyň özür boýy seni goraýamyş, gepiň tümmedik ýeri.

– Kim diýýärler oňa?

– Atasyna-ha Kakadurdy diýýärler. Öz ady ýadymda däl. birhili käri-hä bolmaly özünüň, doktoryň dermanyna meňzeş ady bar.

– Wolidol, kalseks, lewomisin, pentalgin, aspirin...

– Äh-hä, aspirin, aspirin... Soňa çalymdaş. Üstünden barýan bolsaň ahmal.

– Aspirantmy?

– Edil özi, uzak ýasa, inim! Obamyzdakylara ýylda kömegini ýetip durdy. Menem şony zarlap geldim.

– Aspirant Ýegenmämmet Kakadurdyýew indi sizi kabul etmez. Ony ýygynadylar.

– Bolaýypdyr şol-a.

– Ýaşuly, beýdip ýörüşiniňze sizem şayat hökmünde saklaýmaklary mümkün.

– Aý, men-ä oňa özüm elim bilen beren zadym ýok. Ýöne şu ýyl dogmamy...

– Ogluňyz oňatja okadymy?

– «Türkmen dilinden ogluňyz gömük, ýaşuly» diýip, mugallymy-ha zeýrendi.

– Şonsy keçje ekeni, ýaşuly. Türkmen dili respublikamyzda esasy sapaklaryň biri boldy ahyry. Okuwa girip bilmez.

– Türkmen dilinde suw, çörek diläb-ä bilýär. Ukusy tutsa ýatjagam diýip öz ene dilinde aýdýar. Ýumuş buýurşaň etjek däl diýip iňlis dilinde-hä aýdanok ol namartaý. Puluň türkmençesinem bilyär, orşasynam?

- Ogluňyz rus dilinden nähili?
- Parta, pol, karta, traktor, pomidor, kartoška ýaly sözleri bilyär.
- Ol sözleriň türkmençesi ýok ahyry.
- Türkmende ýok sözi bilse ökdeligi dälmi, otuki. Ýogsada «idisudany» ýagny, bäri gelі bilýä diýip orus dili mugallymy begenip gürrüň beripd-ow. Ýöne weli aňry git diýmäni bilenok diýip aýtdy.
- Bärik gelі bilensoň, aňry git diýmänem öwrenmeli-dä, ýaşuly.
- Bäri gelі bileňsoň aňry gidiň gitjek ýeri ýok. Aňyrsyna geçägegetdänin, ýene «idi suda» diýäýmelidir-dä. Arada öye bir geolog geldi. Ýarygije geläýdi. Ol-a türkmençe bilenok, menem onuň dilini. Ogluma diýdim «Myhmana düşündir, aşsam çay, çörek bilen ýatsyn. Irdən söwüş etjek» diýdim. dogmam herne düşündiräýdi. «Weçerom uh» diýip, ýassyga kellesini goýup, gözlerini ýumup görkezdi. «Utrom pyh» diýip öz bokurdagyna pyçak goýup görkezdi.
- Myhman, düşünendir-dä, hernä?
- Düşünendir-dä. Ýogsam gacyp gitmezd-ä.

30.10.1991 ý, «Halk sesi» gazeti. Satırıki hekáýalar